

Europos regionų komiteto nuomonė „Europos klimato teisės aktas, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralizavimo sistema“

(2020/C 324/10)

Pranešėjas	Juan Manuel MORENO BONILLA (ES/EPP), Andalūzijos regiono pirmininkas
Pamatinis dokumentas	Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralizavimo sistema ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2018/1999 (Europos klimato teisės aktas) COM(2020) 80 <i>final</i>

I. SIŪLOMI PAKEITIMAI

1 pakeitimas

5 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
(5) Sąjungos ir valstybių narių klimato politikos veiksmais įgyvendinant Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m. ir siekiant Paryžiaus susitarimo tikslų norima apsaugoti žmones ir planetą, gerovę, klestėjimą, sveikatą, maisto sistemas, ekosistemų ir biologinės įvairovės vientisumą nuo klimato kaitos keliamo pavojaus, taip pat kuo labiau didinti klestėjimą neviršijant planetos galimybių, didinti atsparumą ir mažinti visuomenės pažeidžiamumą dėl klimato kaitos;	(5) Sąjungos, valstybių narių bei vietos ir regionų valdžios institucijų klimato politikos veiksmais įgyvendinant Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m. ir siekiant Paryžiaus susitarimo tikslų norima apsaugoti žmones ir planetą, gerovę, klestėjimą, sveikatą, maisto sistemas, ekosistemų ir biologinės įvairovės vientisumą nuo klimato kaitos keliamo pavojaus, taip pat kuo labiau didinti klestėjimą neviršijant planetos galimybių, didinti atsparumą ir mažinti visuomenės pažeidžiamumą dėl klimato kaitos;

Paaiškinimas

Vietos ir regionų lygmens veiksmai yra labai svarbūs siekiant poveikio klimatui neutralizavimo tikslo, pripažinto Paryžiaus susitarime ir visiškai atitinkančio konstatuojamojoje dalyje išdėstytus tikslus. Todėl aplaidu į ją neįtraukti vietos ir regionų valdžios institucijų.

2 pakeitimas

14 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>(14) prisitaikymas yra viena iš pagrindinių ilgalaikio visuotinio atsako į klimato kaitą sudedamųjų dalių. Todėl, kaip numatyta Paryžiaus susitarimo 7 straipsnyje, valstybės narės ir Sąjunga turėtų didinti savo gebėjimą prisitaikyti bei atsparumą ir mažinti pažeidžiamumą dėl klimato kaitos, taip pat siekti kuo didesnės bendros naudos, gaunamos įgyvendinant kitas aplinkos politikos strategijas ir teisės aktus. Valstybės narės turėtų priimti išsamias nacionalines prisitaikymo strategijas ir planus;</p>	<p>(14) prisitaikymas yra viena iš pagrindinių ilgalaikio visuotinio atsako į klimato kaitą sudedamųjų dalių. Todėl, kaip numatyta Paryžiaus susitarimo 7 straipsnyje, valstybės narės ir Sąjunga turėtų didinti savo gebėjimą prisitaikyti bei atsparumą ir mažinti pažeidžiamumą dėl klimato kaitos, taip pat siekti kuo didesnės bendros naudos, gaunamos įgyvendinant kitas aplinkos politikos strategijas ir teisės aktus. Valstybės narės turėtų priimti išsamias nacionalines prisitaikymo strategijas ir planus, kuriuose būtų atsižvelgiama į ekonominę, socialinę ir geografinę Europos teritorijų įvairovę ir jų atokiausių regionų ypatumus;</p>

Paaiškinimas

Teritoriniams veiksniams tenka esminis vaidmuo nustatant tinkamą politikos, kuria siekiama didinti atsparumą ir prisitaikymo pastangas, pasirinkimą. Geografiniai, klimato, socialiniai ir ekonominiai aspektai yra labai svarbūs nustatant ir įvertinant pažeidžiamumą, valdant riziką ir apibrėžiant būsimus klimato kintamųjų scenarijus. Numatant prisitaikymo prie klimato kaitos ir atsparumo didinimo priemones, kurias būtų galima pritaikyti prie skirtingų regionų ir vietos aplinkybių, būtų žengtas svarbus žingsnis į priekį rengiant šias strategijas.

3 pakeitimas

17 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>(17) komunikate „Europos žaliasis kursas“ Komisija pranešė ketinanti įvertinti poreikį nustatyti aukštesnį Sąjungos 2030 m. išmetamo ŠESD kiekio mažinimo tikslą ir dėl jo pateikti pasiūlymą, kad jis derėtų su 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslu. Tame komunikate Komisija pabrėžė, kad siekti poveikio klimatui neutralumui tikslo turėtų padėti visų sričių ES politika ir savo vaidmenį turėtų atlikti visi sektoriai. Iki 2020 m. rugsėjo mėn. Komisija, remdamasi išsamiu poveikio vertinimu ir atsižvelgdama į savo atliktos integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų, kurie Komisijai teikiami pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1999, analizės rezultatus ⁽¹⁾, turėtų peržiūrėti Sąjungos 2030 m. klimato politikos tikslą ir išnagrinėti galimybes nustatyti naują 2030 m. tikslą – išmetamą ŠESD kiekį sumažinti 50–55 proc., palyginti su 1990 m. lygiu. Jei, jos manymu, reikėtų iš dalies pakeisti Sąjungos 2030 m. tikslą, ji turėtų Europos Parlamentui ir Tarybai pateikti atitinkamus pasiūlymus iš dalies pakeisti šį reglamentą. Be to, iki 2021 m. birželio 30 d. Komisija turėtų įvertinti, kokius pakeitimus reikėtų atlikti Sąjungos teisės aktuose, kuriais tas tikslas įgyvendinamas, kad išmetamas ŠESD kiekis būtų sumažintas 50–55 proc., palyginti su 1990 m. lygiu;</p> <p>⁽¹⁾ 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 663/2009 ir (EB) Nr. 715/2009, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/22/EB, 98/70/EB, 2009/31/EB, 2009/73/EB, 2010/31/ES, 2012/27/ES ir 2013/30/ES, Tarybos direktyvos 2009/119/EB ir (ES) 2015/652 ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (OL L 328, 2018 12 21, p. 1).</p>	<p>(17) komunikate „Europos žaliasis kursas“ Komisija pranešė ketinanti įvertinti poreikį nustatyti aukštesnį Sąjungos 2030 m. išmetamo ŠESD kiekio mažinimo tikslą ir dėl jo pateikti pasiūlymą, kad jis derėtų su 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslu. Tame komunikate Komisija pabrėžė, kad siekti poveikio klimatui neutralumui tikslo turėtų padėti visų sričių ES politika ir savo vaidmenį turėtų atlikti visi sektoriai. Kuo skubiau ir ne vėliau kaip iki 2020 m. rugsėjo mėn. pradžios Komisija, remdamasi išsamiu poveikio vertinimu ir atsižvelgdama į savo atliktos integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų, kurie Komisijai teikiami pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1999, analizės rezultatus ⁽¹⁾, turėtų peržiūrėti Sąjungos 2030 m. klimato politikos tikslą ir išnagrinėti galimybes nustatyti naują 2030 m. tikslą – išmetamą ŠESD kiekį sumažinti bent jau 55 proc., palyginti su 1990 m. lygiu. Jei, jos manymu, reikėtų iš dalies pakeisti Sąjungos 2030 m. tikslą, ji turėtų Europos Parlamentui ir Tarybai pateikti atitinkamus pasiūlymus iš dalies pakeisti šį reglamentą. Be to, iki 2021 m. birželio 30 d. Komisija turėtų įvertinti, kokius pakeitimus reikėtų atlikti Sąjungos teisės aktuose, kuriais tas tikslas įgyvendinamas, kad išmetamas ŠESD kiekis būtų sumažintas bent jau 55 proc., palyginti su 1990 m. lygiu;</p> <p>⁽¹⁾ 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 663/2009 ir (EB) Nr. 715/2009, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/22/EB, 98/70/EB, 2009/31/EB, 2009/73/EB, 2010/31/ES, 2012/27/ES ir 2013/30/ES, Tarybos direktyvos 2009/119/EB ir (ES) 2015/652 ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (OL L 328, 2018 12 21, p. 1).</p>

Paaiškinimas

Jei norime užtikrinti, kad Europos ekonomikos gaivinimo planas būtų ekologiškas ir kad šiandienos investicijos padėtų pasiekti 2030 m. ir galiausiai 2050 m. tikslus, reikia kuo greičiau paskelbti 2030 m. teisės aktų sistemos poveikio vertinimą ir jis turi būti plataus užmojo.

4 pakeitimas

18 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>(18) siekdama užtikrinti, kad Sąjunga ir valstybės narės kryptingai siektų poveikio klimatui neutralumo tikslo ir darytų pažangą prisitaikymo prie klimato kaitos srityje, Komisija turėtų reguliariai vertinti pažangą. Jei bendra valstybių narių pažanga, daroma įgyvendinant poveikio klimatui neutralumo tikslą ar prisitaikant prie klimato kaitos, būtų nepakankama arba jei Sąjungos priemonės būtų nesuderinamos su poveikio klimatei neutralumo tikslu ar netinkamos didinant gebėjimą prisitaikyti bei atsparumą arba mažinant pažeidžiamumą, Komisija pagal Sutartis turėtų imtis reikiamų veiksmų. Be to, Komisija turėtų reguliariai vertinti atitinkamas nacionalines priemones ir nustąčiusi, kad valstybės narės priemonės yra nesuderinamos su poveikio klimatui neutralumo tikslu arba netinkamos didinant gebėjimą prisitaikyti bei atsparumą ir mažinant pažeidžiamumą dėl klimato kaitos, turėtų teikti rekomendacijas;</p>	<p>(18) siekdama užtikrinti, kad Sąjunga ir valstybės narės kryptingai siektų poveikio klimatui neutralumo tikslo ir darytų pažangą prisitaikymo prie klimato kaitos srityje, Komisija turėtų reguliariai matuoti ir vertinti pažangą, pateikdama visuomenei visus susijusius duomenis. Jei bendra valstybių narių pažanga, daroma įgyvendinant poveikio klimatui neutralumo tikslą ar prisitaikant prie klimato kaitos, būtų nepakankama (laiku nepasiekti ar ne visi pasiekti tikslai) arba jei Sąjungos priemonės būtų nesuderinamos su poveikio klimatei neutralumo iki 2050 m. tikslu ar netinkamos didinant gebėjimą prisitaikyti bei atsparumą arba mažinant pažeidžiamumą, Komisija pagal Sutartis turėtų imtis reikiamų veiksmų. Be to, Komisija turėtų reguliariai vertinti atitinkamas nacionalines priemones ir nustąčiusi, kad valstybės narės priemonės yra nesuderinamos su poveikio klimatui neutralumo tikslu arba netinkamos didinant gebėjimą prisitaikyti bei atsparumą ir mažinant pažeidžiamumą dėl klimato kaitos, turėtų teikti rekomendacijas;</p>

Paaiškinimas

Veiksmingai stebint pažangą galima padidinti pastangų neutralizuoti poveikį klimatui matomumą, skaidrumą ir atsakomybę už jas. Todėl gauti duomenys turėtų būti prieinami bet kuriuo metu, o ne tik pateikiami periodinėse ataskaitose. Be to, šioje vietoje taip pat reiktų paminėti konkretų laikotarpį.

5 pakeitimas

20 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>(20) piliečiai ir bendruomenės turi atlikti svarbų vaidmenį įgyvendinant pertvarką, kuria siekiama neutralizuoti poveikį klimatui, todėl turėtų būti sudarytos palankesnės sąlygos visuomenei dalyvauti ir aktyviai įsitraukti į klimato politikos veiksmus. Todėl Komisija turėtų bendradarbiauti su visomis visuomenės grupėmis, kad sudarytų joms sąlygas ir jas įgalintų imtis veiksmų, kuriais siekiama kurti neutralaus poveikio klimatui ir klimato kaitos poveikiui atsparią visuomenę, be kita ko, paskelbdama Europos klimato paktą;</p>	<p>(20) piliečiai ir bendruomenės turi atlikti svarbų vaidmenį įgyvendinant pertvarką, kuria siekiama neutralizuoti poveikį klimatui, todėl turėtų būti sudarytos palankesnės sąlygos visuomenei dalyvauti ir aktyviai įsitraukti į klimato politikos veiksmus. Todėl Komisija turėtų bendradarbiauti su visomis visuomenės grupėmis, kad skatintų abipusį bendradarbiavimą, keitimąsi informacija ir bendras pastangas didinti sąmoningumą, siekdama tikslo kurti neutralaus poveikio klimatui ir klimato kaitos poveikiui atsparią visuomenę, be kita ko, paskelbdama Europos klimato paktą kaip novatorišką valdymo priemonę, įtraukiančią vietos ir regionų valdžios institucijas, pilietinę visuomenę ir apskritai piliečius;</p>

Paiškinimas

Kuriant neutralaus poveikio klimatui ir klimato kaitos poveikiui atsparią visuomenę turi būti remiamasi keitimusi informacija ir socialiniu sąmoningumu. Šių priemonių stiprinimui gali vadovauti Komisija, rengdama ir įgyvendindama savo viešąją horizontaliuoju požiūriu grindžiamą politiką, o siūlomi veiksmai yra susiję su konkrečių sektorių politika, kurią gali norėti įgyvendinti nacionalinės, regioninės ir vietos valdžios institucijos.

6 pakeitimas

21 konstatuojamoji dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>(21) siekiant užtikrinti nuspėjamumą ir patikimumą visiems ekonominės veiklos vykdytojams, įskaitant įmones, darbuotojus, investuotojus ir vartotojus, užtikrinti, kad pertvarka, kuria siekiama neutralizuoti poveikį klimatui, būtų negrįžtamas procesas ir laikui bėgant išmetamas ŠESD kiekis būtų palaipsniui mažinamas, taip pat padėti vertinti priemonių suderinamumą ir pažangą, daromą įgyvendinant poveikio klimatui neutralumo tikslą, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais būtų nustatyta nulinio gryojo išmetamo ŠESD kiekio užtikrinimo Sąjungoje iki 2050 m. trajektorija. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;</p>	<p>(21) siekiant užtikrinti nuspėjamumą ir patikimumą visiems ekonominės veiklos vykdytojams, įskaitant įmones, darbuotojus, investuotojus ir vartotojus, užtikrinti, kad pertvarka, kuria siekiama neutralizuoti poveikį klimatui, būtų negrįžtamas procesas ir laikui bėgant išmetamas ŠESD kiekis būtų palaipsniui mažinamas, taip pat padėti vertinti priemonių suderinamumą ir pažangą, daromą įgyvendinant poveikio klimatui neutralumo tikslą, Europos Komisija pateiks nulinio gryojo išmetamo ŠESD kiekio užtikrinimo Sąjungoje iki 2050 m. trajektoriją. Ypač svarbu, kad Komisija rengdama pasiūlymus tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, su valstybių narių administravimo institucijomis, įskaitant vietos ir regionų valdžios institucijas.</p>

Paaiškinimas

Išbraukti bet kokią nuorodą, kad trajektorija nustatoma į deleguotaisiais aktais. Komisija turėtų apsiriboti trajektorijos pasiūlymu ir pažangos vertinimu.

7 pakeitimas

2 straipsnio 2 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
Atitinkamos Sąjungos institucijos ir valstybės narės atitinkamai Sąjungos ir nacionaliniu lygmenimis imasi būtinų priemonių, kad sudarytų sąlygas bendrai įgyvendinti 1 dalyje nustatytą poveikio klimatui neutralumo tikslą , atsižvelgdamos į tai, kad svarbu skatinti valstybių narių tarpusavio sąžiningumą ir solidarumą.	Atitinkamos Sąjungos institucijos ir valstybės narės atitinkamai Sąjungos ir nacionaliniu lygmenimis imasi būtinų priemonių, kad sudarytų sąlygas bendrai įgyvendinti 1 dalyje nustatytą poveikio klimatui neutralumo tikslą Europos miestuose ir regionuose , atsižvelgdamos į tai, kad svarbu skatinti valstybių narių tarpusavio sąžiningumą ir solidarumą.

Paaiškinimas

Didžioji dalis klimato srities teisės aktų įgyvendinami Europos miestuose ir regionuose. Todėl reikia patikslinti formuluotę.

8 pakeitimas

2 straipsnio 3 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
Iki 2020 m. rugsėjo mėn. Komisija, atsižvelgdama į 2 straipsnio 1 dalyje nustatytą poveikio klimatui neutralumo tikslą, peržiūri Reglamento (ES) 2018/1999 2 straipsnio 11 dalyje nurodytą Sąjungos 2030 m. klimato politikos tikslą ir išnagrinėja galimybes nustatyti naują 2030 m. tikslą – išmetamą ŠESD kiekį sumažinti 50–55 proc. , palyginti su 1990 m. Jei, Komisijos manymu, tą tikslą reikia iš dalies pakeisti, ji teikia atitinkamus pasiūlymus Europos Parlamentui ir Tarybai.	Kiek galima greičiau ir ne vėliau kaip 2020 m. rugsėjo mėn. pradžioje Komisija, atsižvelgdama į 2 straipsnio 1 dalyje nustatytą poveikio klimatui neutralumo tikslą, peržiūri Reglamento (ES) 2018/1999 2 straipsnio 11 dalyje nurodytą Sąjungos 2030 m. klimato politikos tikslą ir išnagrinėja galimybes nustatyti naują 2030 m. tikslą – išmetamą ŠESD kiekį sumažinti bent jau 55 proc., palyginti su 1990 m. Jei, Komisijos manymu, tą tikslą reikia iš dalies pakeisti, ji teikia atitinkamus pasiūlymus Europos Parlamentui ir Tarybai.

Paaiškinimas

Pakeitimas grindžiamas ta pačia logika kaip ir 17 konstatuojamosios dalies pakeitimas.

9 pakeitimas

3 straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Poveikio klimatui neutralizavimo trajektorija</p> <p>1. Komisijai pagal 9 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais papildomas šis reglamentas nustatant poveikio klimatui neutralumo tikslo, nustatyto 2 straipsnio 1 dalyje, įgyvendinimo iki 2050 m. Sąjungos lygmens trajektoriją. Komisija trajektoriją peržiūri ne vėliau kaip per šešis mėnesius po kiekvieno Paryžiaus susitarimo 14 straipsnyje nurodyto bendros pažangos įvertinimo.</p> <p>2. Trajektorijos pradžia – 2 straipsnio 3 dalyje nurodytas Sąjungos 2030 m. klimato politikos tikslas.</p> <p>3. Pagal 1 dalį nustatydama trajektoriją Komisija atsižvelgia į šiuos aspektus:</p>	<p>Poveikio klimatui neutralizavimo trajektorija</p> <p>1. Komisijai suteikiami įgaliojimai siūlyti šio reglamento pakeitimus pateikiant pasiūlymą dėl poveikio klimatui neutralumo tikslo, nustatyto 2 straipsnio 1 dalyje, įgyvendinimo iki 2050 m. Komisija įvertina pažangą, padarytą įgyvendinat poveikio klimatui neutralumo tikslą, ne vėliau kaip per šešis mėnesius po kiekvieno Paryžiaus susitarimo 14 straipsnyje nurodyto bendros pažangos įvertinimo.</p> <p>2. Trajektorijos pradžia – 2 straipsnio 3 dalyje nurodytas Sąjungos 2030 m. klimato politikos tikslas.</p> <p>3. Pagal 1 dalį pasiūlydama trajektoriją Komisija atsižvelgia į šiuos aspektus:</p>

Paaiškinimas

Išbraukti bet kokią nuorodą, kad trajektorija nustatoma į deleguotaisiais aktais. Komisija turėtų apsiriboti trajektorijos pasiūlymu ir pažangos vertinimu.

10 pakeitimas

3 straipsnio 3 dalies e punktas

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
e) sąžiningumo ir solidarumo principų taikymą tarp valstybių narių ir jų viduje;	e) sąžiningumo ir solidarumo principų taikymą tarp valstybių narių ir jų viduje, visapusiškai atsižvelgiant į ES teritorinę sanglaudą;

Paaiškinimas

Rengiant neutralaus poveikio klimatui nustatymo kriterijus reikėtų aiškiai atsižvelgti į ES regioninę sanglaudą.

11 pakeitimas

3 straipsnio 3 dalies nauji k ir l punktai

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	<p>k) pasaulio lyderių įsipareigojimą neutralizuoti poveikį klimatui;</p> <p>l) anglies pėdsako, vandens naudojimo ir biologinės įvairovės rodiklio prekybos santykiuose su trečiosiomis šalimis vertinimą, taip pat ES įsipareigojimus pagal atitinkamas tarptautines sutartis.</p>

Paaiškinimas

Europos Sąjunga yra įsipareigojusi užimti svarbią ir įtakingą poziciją tarptautiniu lygmeniu ir atlikti pagrindinį vaidmenį įgyvendinant ekologišką, teisingą ir solidarumu grindžiamą pertvarką, kurios turi imtis valstybės ir regionai, kad iki 2050 m. pasiektų neutralaus poveikio klimatui tikslą, nepalikdami nė vieno nuošalyje. Atsižvelgiant į klimato poveikio ir jo socialinių bei ekonominių padarinių, kurie peržengia valstybių sienas, pobūdį ir bendrą mastą, manoma, kad tai yra galimybė įtvirtinti šį ryžtingą Europos Sąjungos pasiryžimą, teisiškai numatant prievolę, siekiant neutralaus poveikio klimatui trajektorijos, į visas savo politikos kryptis ir veiksmus įtraukti įsipareigojimus visose ES nepriklausančiose šalyse ir regionuose, su kuriais palaikomi bet kokie santykiai, įtvirtinti tuos pačius principus, kuriais grindžiamas šis reglamentas.

Be to, Europos Sąjunga turėtų atsižvelgti į produktų iš trečiųjų šalių anglies pėdsaką ir vandens naudojimo rodiklį, nes tai ne tik padės didinti mūsų ekonomikos konkurencingumą, bet ir, reikalaujant pasaulinių standartų, sustiprins mūsų vadovaujamąjį vaidmenį neutralizuojant poveikį klimatui.

12 pakeitimas

4 straipsnio 2 dalis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>2. Valstybės narės parengia ir įgyvendina prisitaikymo strategijas ir planus, kurie apima išsamias rizikos valdymo sistemas, grindžiamas patikimais klimato ir pažeidžiamumo atskaitos scenarijais ir pažangos vertinimais.</p>	<p>2. Valstybės narės parengia ir įgyvendina prisitaikymo strategijas ir planus, kurie apima išsamias rizikos valdymo sistemas, grindžiamas patikimais klimato ir pažeidžiamumo atskaitos scenarijais ir pažangos vertinimais.</p> <p><i>Valstybės narės užtikrina, kad rengiant ir įgyvendinant prisitaikymo strategijas ir planus būtų atsižvelgiama į regioninę, vietos ir atokiausių regionų perspektyvą.</i></p>

Paaiškinimas

Klimato kaitos padarinių poveikis įvairiose teritorijose yra nevienodas, nes tai priklauso nuo įvairių veiksnių ir skirtingos jų sąveikos. Klimato kaitos padarinių poveikis yra nevienodas dėl geografinės padėties, socialinių ir ekonominių aplinkybių. Trumpai tariant, jis priklauso nuo kylančio pavojaus, patirto poveikio ir pažeidžiamumo.

Todėl vertinant su klimato kaitos poveikiu susijusią riziką būtina diferencijuoti regionų ar net vietos lygmeniu, atsižvelgiant į geografinius ir socialinius bei ekonominius veiksnus. Taigi, nepaisant visuotinio klimato kaitos problemos pobūdžio, prisitaikymas turėtų būti vykdomas atsižvelgiant į kiekvienos teritorijos ypatybes, patiriamo poveikio tipą ir konkretų jo mastą. Tai nereiškia, kad formuojant šių sričių politiką negalima remtis bendromis strategijomis, skirtoms platesnėms sritims nei tos, kurias būtina suderinti.

13 pakeitimas

5 straipsnio nauja 2a dalis

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	<p><i>2a. 1 dalyje nurodytas vertinimas ir 2 dalyje nurodyta peržiūra atliekami remiantis viešai prieinama bendra ES informacine sistema, į kurią įtraukiama įvairių subjektų, dalyvaujančių siekiant neutralizuoti poveikį klimatui ir spartinti prisitaikymą prie klimato kaitos, pateikta informacija. Nustatomi reikalavimai, kuriais užtikrinama, kad ši informacija būtų teikiama standartizuotai ir vienodai, kad ją sudarytų lengvai randami, prieinami, sąveikūs ir pakartotinai panaudojami duomenys. Šioje sistemoje bus įdiegtos skaitmeninimo ir naujų technologijų teikiamos galimybės.</i></p>

Paaiškinimas

Siekiant paskatinti visą visuomenę dalyvauti įgyvendinant Europos klimato teisės akto tikslus, labai svarbu, kad ji turėtų kokybiškos ir faktais pagrįstos informacijos, kuria būtų galima remtis priimančiais sprendimus ir nustatant tinkamą politiką ir priemones. Todėl būtina apibrėžti informacijos rinkimo ir pateikimo gerą patirtį ir standartizuoti bei suvienodinti jos tvarkymą. Taip pat būtina sukurti nuolatinio tokios informacijos tobulinimo sistemą ir išnaudoti naujų technologijų potencialą siekiant palengvinti susijusių subjektų keitimąsi duomenimis, kad būtų galima naudotis galima sinergija ir optimizuoti išteklius.

14 pakeitimas

5 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>3. Jei, remdamasi 1 ir 2 <i>dalyse</i> nurodytu vertinimu, Komisija nustato, kad Sąjungos priemonės yra nesuderinamos su 2 straipsnio 1 dalyje nustatyto poveikio klimatui neutralumo tikslu ar netinkamos tam, kad būtų užtikrinta prisitaikymo prie klimato kaitos pažanga, nurodyta 4 straipsnyje, arba kad pažanga, daroma siekiant poveikio klimatui neutralumo tikslo arba prisitaikant prie klimato kaitos, nurodyta 4 straipsnyje, yra nepakankama, ji peržiūri 3 straipsnio 1 dalyje nurodytą trajektoriją ir kartu pagal Sutartis imasi reikiamų priemonių.</p>	<p>3. Jei, remdamasi 1 <i>dalyje</i> nurodytu vertinimu ir 2 <i>dalyje nurodyta peržiūra</i>, Komisija nustato, kad Sąjungos priemonės yra nesuderinamos su 2 straipsnio 1 dalyje nustatyto poveikio klimatui neutralumo tikslu ar netinkamos tam, kad būtų užtikrinta prisitaikymo prie klimato kaitos pažanga, nurodyta 4 straipsnyje, arba kad pažanga, daroma siekiant poveikio klimatui neutralumo tikslo arba prisitaikant prie klimato kaitos, nurodyta 4 straipsnyje, yra nepakankama, ji peržiūri 3 straipsnio 1 dalyje nurodytą trajektoriją ir kartu pagal Sutartis imasi reikiamų priemonių.</p>

Paaiškinimas

Siekama, kad šiame straipsnyje pateiktos nuorodos būtų nuoseklesnės, tiksliau nurodant atitinkamų dalių tikslą.

15 pakeitimas

6 straipsnio nauja 2a dalis

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	<p><i>2a. 5 straipsnio 2a dalyje nurodytoje informacinėje sistemoje yra skirsnis, skirtas rinkti informacijai apie strategijas, priemones ir geriausios patirties pavyzdžius, kad valstybėms narėms būtų lengviau pritaikyti savo priemones prie Komisijos rekomendacijų.</i></p>

Paaiškinimas

Kad valstybėms narėms būtų kuo paprasčiau taikyti Komisijos rekomendacijas, manoma, kad joms būtina teikti kokybišką ir faktais pagrįstą informaciją, kuria būtų remiamasi priimant sprendimus ir apibrėžiant atitinkamą politiką ir priemones. Reikia plėsti žinių bazę, skatinti informavimą apie novatoriškas iniciatyvas ir strategijas ir skatinti gerosios patirties perdavimą ES lygmeniu, kad būtų didinamas valstybių narių solidarumas, išnaudojama sinergija ir optimizuojami ištekliai.

16 pakeitimas

7 straipsnio 1 dalies naujas f punktas

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	<p><i>f) papildoma vietos ir regionų valdžios institucijų informacija apie pažangą ir teritorinį poveikį.</i></p>

Paaiškinimas

Atsižvelgiant į tai, kad Europos regionai ir miestai atliks labai svarbų vaidmenį įgyvendinant įvairių sričių politiką, kurią apima klimato srities teisės aktai, būtina atsižvelgti į jų nuomonę svarstant galimybę peržiūrėti veiksmus, kuriais siekiama neutralizuoti poveikį klimatui.

17 pakeitimas

7 straipsnio 1 dalies e punktas

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>e) visa papildoma informacija apie aplinkos atžvilgiu tvarias Sąjungos ir valstybių narių investicijas, įskaitant, kai turima, informaciją apie investicijas, atitinkančias Reglamento (ES) 2020/... [Taksonomijos reglamento] reikalavimus.</p>	<p>e) visa papildoma informacija apie aplinkos atžvilgiu tvarias Sąjungos, valstybių narių bei regionų ir vietos valdžios institucijų investicijas, įskaitant, kai turima, informaciją apie investicijas, atitinkančias Reglamento (ES) 2020/... [Taksonomijos reglamento] reikalavimus.</p>

Paaiškinimas

Nors vietos ir regionų valdžios institucijų investicijos yra mažesnės už Sąjungos ir valstybių narių investicijas, paminėjus šių valdžios institucijų investicijas būtų visapusiškai atsižvelgiama į Europos Sąjungos teritorinę įvairovę peržiūrint veiksmus, kuriais siekiama neutralizuoti poveikį klimatui. Be to, Europos regionai ir miestai dažnai yra inovacijų tvarumo srityje centrai ir į juos turėtų būti tinkamai atsižvelgiama nustatant plataus užmojo tikslus ateityje.

18 pakeitimas

8 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Komisija bendradarbiauja su visomis visuomenės grupėmis, kad sudarytų joms sąlygas ir jas įgalintų imtis veiksmų, kuriais siekiama kurti neutralaus poveikio klimatui ir klimato kaitos poveikiui atsparią visuomenę. Komisija sudaro palankesnes sąlygas visais lygmenimis, įskaitant nacionalinį, regioninį ir vietos lygmenis, vykdyti įtraukų ir visiems socialiniams partneriams, piliečiams ir pilietinei visuomenei prieinamą procesą, per kurį būtų keičiamasi geriausia patirtimi ir nustatomi veiksmai, kuriais būtų prisidedama prie šio reglamento tikslų įgyvendinimo. Be to, Komisija gali pasinaudoti valstybių narių pagal Reglamento (ES) 2018/1999 11 straipsnį užmegztais daugiapakopiais dialogais klimato ir energetikos klausimais.</p>	<p>Komisija bendradarbiauja su visomis visuomenės grupėmis, kad sudarytų joms sąlygas imtis visapusiškų veiksmų, kuriais siekiama kurti neutralaus poveikio klimatui ir klimato kaitos poveikiui atsparią visuomenę. Komisija sudaro palankesnes sąlygas visais lygmenimis, įskaitant nacionalinį, regioninį ir vietos lygmenis, vykdyti įtraukų ir visiems socialiniams partneriams, piliečiams ir pilietinei visuomenei prieinamą procesą, per kurį būtų keičiamasi geriausia patirtimi ir nustatomi veiksmai, kuriais būtų prisidedama prie šio Reglamento (ES) 2018/1999 tikslų įgyvendinimo. Visų pirma, gaivinant ekonomiką po COVID-19 krizės, Komisija turėtų pasinaudoti tiesioginiais ryšiais tarp piliečių, vietos įmonių ir jų vietos ir regionų valdžios institucijų ir šiuos ryšius remti, nes nuo šių ryšių priklausys klimato kaitai atsparios visuomenės kūrimas ir bendruomenių pritarimo užtikrinimas. Be to, Komisija gali pasinaudoti valstybių narių pagal Reglamento (ES) 2018/1999 11 straipsnį užmegztais daugiapakopiais dialogais klimato ir energetikos klausimais, taip pat pagal Klimato paktą vykdoma veikla.</p>

Paaiškinimas

Kuriant neutralaus poveikio klimatui ir klimato kaitos poveikiui atsparią visuomenę turi būti remiamasi keitimusi informacija ir socialiniu sąmoningumu. Šių priemonių stiprinimui gali vadovauti Komisija, rengdama ir įgyvendindama savo viešąją horizontaliuoju požiūriu grindžiamą politiką, o siūlomi veiksmai yra susiję su konkrečių sektorių politika, kurią gali norėti įgyvendinti nacionalinės, regioninės ir vietos valdžios institucijos. Būtinai ekologiškas ekonomikos atgaivinimas. Tačiau siekiant tai realiai įgyvendinti, prie šio projekto turi prisijungti Europos piliečiai ir įmonės. Šiuo atveju, vietos ir regionų valdžios institucijoms tenka pagrindinis vaidmuo.

19 pakeitimas

9 straipsnis

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p style="text-align: center;">Igaliojimų delegavimas</p> <p>1. 3 straipsnio 1 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.</p> <p>2. 3 straipsnio 1 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami neribotam laikotarpiui nuo ... [Leidinių biuras: šio reglamento įsigaliojimo data].</p> <p>3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 3 straipsnio 1 dalyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.</p> <p>4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.</p> <p>5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.</p> <p>6. Pagal 3 straipsnį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.</p>	

Paaiškinimas

Tai, kad Europos Komisija naudotų deleguotuosius aktus tikslams pakeisti, nesuderinama su SESV 290 straipsniu.

II. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

EUROPOS REGIONŲ KOMITETAS

1. pabrėžia, kad Europos žaliasis kursas yra viena iš pavyzdinių ES iniciatyvų, tačiau atkreipia dėmesį, kad nauja Europos projekto augimo strategija ir neseniai paskelbtu Europos Komisijos komunikatu dėl ES biudžeto sustiprinamas gaivinimo planas, kad būtų užtikrintas greitas ir visapusiškas atgaivinimas po dabartinės sveikatos ir ekonomikos krizės; pabrėžia, kad pagrindinis žaliojo kurso tikslas turi būti perėjimas prie neutralaus poveikio klimatui ne vėliau kaip iki 2050 m., kartu skatinant spartų ir tvarų ekonomikos gaivinimą, nes pripažįsta, kad šis perėjimas prie neutralaus poveikio klimatui suteikia naujų galimybių Europai ir jos piliečiams ir padeda kurti atsparesnę visuomenę ir ekonomiką;

2. remia ES ilgalaikio poveikio klimatui neutralumo tikslo nustatymą, kuris būtų atitinkamai teisiškai privalomas, nes tai yra būtinas žingsnis siekiant nukreipti Europos projektą negrįžtamo proceso, t. y. poveikio klimatui neutralumo iki 2050 m. linkme. Šis įsipareigojimas yra būtinas siekiant įtvirtinti Europos Sąjungą kaip pasaulio lyderę klimato politikos srityje ir kaip ambasadorę, siekiant išlaikyti didelius užmojus neutralizuoti ŠESD poveikį, be to, svarbu siekti didinti absorbuojamų dujų kieki. Būtina stiprinti mūsų piliečių, įmonių ir pilietinės visuomenės pasitikėjimą, užtikrinant įtraukias ir suderintas pastangas; šiomis aplinkybėmis būtų taip pat svarbu nuspręsti kokią kryptį pasirinkti po 2050 m., kadangi tikėtina, kad ir toliau reikės darnios išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo sistemos; šiomis aplinkybėmis taip pat svarbu plėtoti skirtingas kartas apimančio klimato teisingumo koncepciją ir atsižvelgti į ją priimant sprendimus dabar ir ateityje;

3. atkreipia dėmesį į tai, kad dabartinė sveikatos krizė tik pabrėžia būtinybę pereiti prie tvaresnės ir atsparesnės visuomenės ir ekonomikos, nes tolesnis klimato kaitos ignoravimas galėtų turėti sunkesnių padarinių pasauliniu lygmeniu; pabrėžia, kad šis perėjimas turėtų būti teisingas, laipsniškas ir nuolatinis, nes netvarūs sprendimai trumpuoju laikotarpiu galėtų būti žalingi, o ne naudingi siekiant neutralizuoti poveikį klimatui;

4. pabrėžia, kad Europos klimato teisės aktais taip pat turėtų būti užtikrinta, kad priemonėmis, kurios įgyvendinamos šiltnamio efektą sukeliančių dujų poveikiui neutralizuoti, būtų stiprinami, o nesumažinami kiti prioritetiniai aplinkos apsaugos tikslai, pavyzdžiui, biologinės įvairovės apsauga arba saugomų teritorijų valdymas;

5. ragina Komisiją apsvastyti, kokius padarinius turės Jungtinės Karalystės išstojimas iš ES siekiant poveikio klimatui neutralizavimo tikslo ir kitų tarpinių tikslų; primena, kad šiuo metu ES Jungtinė Karalystė yra -antroji daugiausiai CO₂ išmetanti šalis ir jos vykdomas ir planuojamas išmetamųjų teršalų kiekio mažinimas yra gerokai mažesnis už ES vidurkį, o nustatytas teisiškai privalomas nacionalinis kovos su klimato kaita tikslas – apie 57 proc. iki 2030 m. (!);

6. primena neseniai priimtą deklaraciją „Vietos ir regionų valdžios institucijos – Europos atsako į COVID-19 krizę dalyvės“ ir tai, kad Europos žaliasis kursas turi būti pagrindinis ES ekonomikos gaivinimo plano aspektas, kad krizė virstų galimybe skubiai spręsti klimato kaitos problemą ir stiprinti ES ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą;

7. mano, jog būtina užtikrinti, kad nacionaliniai energetikos ir klimato srities veiksmų planai ir ilgalaikiai nacionaliniai planai būtų rengiami pasitelkiant dalyvaujimąjį daugiapakopį dialogą ir būtų grindžiami regionų ir vietos patirtimi; pritaria tam, kad į ES klimato teisės aktus būtų įtraukti daugiapakopiai dialogai klimato ir energetikos klausimais, bet pabrėžia, kad reikia sistemingesnio požiūrio į vietos ir regionų valdžios institucijų integraciją ši perėjimo prie neutralaus poveikio klimatui procesą, jas įtraukiant ne tik į Europos sprendimų priėmimą, bet ir į tarptautines derybas; dar kartą ragina

(!) Climate Neutrality as Long-term Strategy: The EU's Net Zero Target and Its Consequences for Member States, O. Geden, F. Schenuit, 2019 m. rugpjūčio mėn.

valstybes nares ir Europos Komisiją sukurti nuolatinę daugiapakopio dialogo energetikos klausimais platformą⁽²⁾, kuria būtų remiamas aktyvus vietos ir regionų valdžios institucijų, pilietinės visuomenės organizacijų, verslo bendruomenės ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas valdant energetikos pertvarką;

8. pabrėžia, kad piliečių dalyvavimas yra labai svarbus siekiant didelės pažangos poveikio klimatui neutralizavimo srityje, todėl iniciatyvos, kuriomis skatinama pagal principą „iš apačios į viršų“ teikiama grįžtamoji informacija ir remiamas keitimasis informacija ir mokymas vietos lygmeniu, turėtų būti laikomos itin vertingomis siekiant sėkmingai įgyvendinti Europos žaliąjį kursą; atsižvelgdamas į tai, siūlo į Europos klimato teisės aktą įtraukti Europos klimato paktą, ir pabrėžia, kad šis paktas turėtų būti plėtojamas kaip novatoriška valdymo priemonė, sudaranti galimybę abipusiam įvairių lygmenų, sektorių ir teritorijų dialogui, bendradarbiavimu ir keitimuisi informacija siekiant padidinti ES klimato politikos veiksmingumą ir teisėtumą; pabrėžia, kad tinkamas visuomenės ir kitų suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas stiprina pritarimo politikai tikimybę, bet taip pat skatina plačiai ir skaidriai vertinti pažangą ir galiausiai suteikia vietos žmonėms ir organizacijoms labiau pajusti savo efektyvumą pertvarkos procese;

9. pabrėždamas Europos regionų įvairovę, susijusią su klimatu, aplinka, kraštovaizdžiu, judumu ir ekonomine bei socialine struktūra, primena, kad vienas visiems tinkamas požiūris nėra tinkamas kovoti su klimato kaita; primena, kad Europos klimato teisės aktas yra reglamentavimo pagrindas, kuriuo remiantis atskirų sričių politika bus orientuojama į klimato srities tikslus, ir kad sėkmingas jo įgyvendinimas labai priklausys nuo vietos ir regionų valdžios institucijų; taip pat atkreipia dėmesį į tai, kad vietos ir regionų valdžios institucijos, kaip arčiausiai piliečių esantis valdymo lygmuo, atlieka svarbų vaidmenį valdant decentralizuotą energijos gamybą per pačių vartotojų pasigamintos energijos vartojimą, paskirstytąją gamybą ir pažangiuosius tinklus, skatinant investicijas ir susiejant energetikos ir klimato politiką su priemonėmis būsto, energijos nepritekliaus ir transporto srityse;

10. pabrėžia, kad Europos klimato aktu, kaip pagrindiniu Europos žaliuoju kursu ramsčiu, ir pagrindų įstatymu, kuriuo siekiama neutralizuoti poveikį klimatui, turėtų būti užtikrinta, kad visos ES priemonės atitiktų principą „nepakenk“, ir pagal aktyvaus subsidiarumo principą būtų visapusiškai paisoma visų valdymo lygmenų kaip Europos sprendimų priėmimo proceso partnerių, o ne kaip suinteresuotųjų subjektų;

11. primygtinai ragina, kad principiniai sprendimai dėl klimato politikos tikslų būtų priimami ne deleguotaisiais teisės aktais, nes kitaip būtų sumažintos regionų ir vietos valdžios institucijų galimybės dalyvauti priimant sprendimus. Atsižvelgdamas į tai, RK mano, kad toks principinis sprendimas būtų trajektorija, kurią reikėtų nustatyti siekiant neutralizuoti poveikį klimatui;

12. mano, kad siekiant Europos klimato teisės akto tikslų labai svarbu, kad visuomenė turėtų kokybiškos ir faktais pagrįstos informacijos, kuria būtų galima remtis priimant sprendimus ir nustatant tinkamą politiką ir priemones. Klimato kaitos poveikis pasireiškia teritoriniu lygmeniu ir daro tiesioginį poveikį regionams ir savivaldybėms. Kiekvienos valstybės centrinės valdžios institucijos yra atsakingos už nacionalinių apskaitų rengimą ir pateikimą. Siekiant pagerinti matavimų kokybę, svarbu, kad metodika būtų kuriama bendradarbiaujant ES, valstybėms narėms ir vietos bei regionų lygmeniu, kad savivaldybės ir regionai galėtų sudaryti savo apskaitas pagal tuos pačius teritoriniu požiūriu grindžiamus kriterijus. Remiantis šia informacija būtų galima parengti konkrečius išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) išmetimo scenarijus, pagal kuriuos būtų galima parengti veiksmų planus, pritaikytus prie kiekvieno regiono socialinės ir ekonominės bei su aplinka susijusios padėties, taip pat nustatyti konkrečius sektorių tikslus. Be to, vykdant stebėseną iš vietos ir regionų perspektyvos galima geriau išnagrinėti bet kokius galimus nukrypimus nuo planuose nustatytų trajektorijų ir įvesti priemones, kurių reikia šiems nukrypimams šalinti;

13. patvirtina, kad veiksminga pažangos stebėseną gali padidinti pastangų neutralizuoti poveikį klimatui matomumą, skaidrumą ir atsakomybę už jas, ir kad, siekiant tokio poveikio, pagal Europos klimato teisės aktus pažangai stebėti skirti duomenys, kai tikslinga, turėtų būti renkami ne nacionaliniu, o regioniniu lygmeniu; siūlo, kad surinkti duomenys būtų nuolat prieinami visuomenei, o ne tik reguliariai teikiant ataskaitas, nes suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas stebėsenos procese gali būti esminis elementas, siekiant išlaikyti realistišką ir visuomenei priimtina būdą iki 2050 m. neutralizuoti poveikį klimatui;

⁽²⁾ Šį pasiūlymą RK ne kartą pateikė savo nuomonėse: „Energetikos sąjungos valdymas ir švari energija“, Bruno Hranic; „Švari mūsų visų planeta. Strateginė klestintys, modernios ir konkurencingos neutralizuoto poveikio klimatui Europos ekonomikos ateities vizija“, Michele Emiliano; „Klimato valdymas po 2020 m. Europos ir pasaulinė perspektyva: indėlis į 24-ąją Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos šalių konferenciją (COP 24)“, Andrew Varah Cooper; taip pat 2019 m. gruodžio mėn. priimtoje RK rezoliucijoje dėl žaliuoju kursu.

14. laikosi nuomonės, kad į Valdymo reglamentą turėtų būti įtrauktos nuostatos, kuriomis būtų užtikrinta, kad nacionaliniu lygmeniu nustatyti įpareigojantys veiksmai apimtų regioniniu ir vietos lygmeniu išskirstytus įpareigojančius veiksmus, siekiant pripažinti subnacionalinių valdžios institucijų vaidmenį įgyvendinant tarptautinius klimato srities įsipareigojimus nuomonė Klimato valdymas po 2020 m. Europos ir pasaulinė perspektyva: indėlis į 24-ąją Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos šalių konferenciją (COP 24), pranešėjas Andrew Varah Cooper;

15. pabrėžia, kad įtraukus vietos ir regionų tikslus ne tik padidėtų skaidrumas ir pagerėtų bendrų pažangos stebėsenos pastangų kokybė ir išsamumas, bet ir vyktų labai naudingas visų valdžios lygmenų bendradarbiavimas ir sinergija tiek veiksmų, tiek biudžeto lėšų skirstymo srityje. Tai labai sumažintų pavojų, kad atskiros politikos sritys, priskiriamos Europos klimato teisei, galėtų turėti neigiamo poveikio Europos regioninei sanglaudai;

16. pabrėžia, kad su specialiai regionų ir vietos lygmeniui skirtais tiesioginiais veiksmais suderinti biudžeto asignavimai laikantis tam tikro lygmens tikslų ne tik darytų stiprų ciklinį poveikį, bet ir paskatintų visuomenės išitraukimą į dalyvaujamasias struktūras;

17. siūlo į nacionalinių priemonių vertinimo išvadas kartu su energetikos sąjungos būklės ataskaita įtraukti savivaldybėms ir regionams skirtą skyrių, kad pažangos stebėsenos pastangos visoje Europos Sąjungoje būtų skaidresnės ir detalesnės. RK pritaria šio skyriaus rengimui;

18. dar kartą ragina įsteigti Europos poveikio klimatui neutralizavimo observatoriją, kuri padėtų vykdyti nacionalinius ataskaitų teikimo įpareigojimus energetikos sąjungos valdymo srityje. Sprendimus priimančioms asmenims ir plačiajai visuomenei ji turėtų nepriklausomai ir viešai teikti naujausias mokslines žinias apie klimato kaitą ir jos sulėtinimo scenarijus. Taip pat reikėtų atlikti naują ES įgūdžių auditą pagal ES įgūdžių panoramą. Observatorija taip pat turėtų padėti nustatyti ir stebėti Europos teritorijų ypatumus ir pažeidžiamumą, kad būtų išvengta nepritrimo pertvarkos procesui. Europos žaliasis kursas yra nauja ES augimo strategija ir turi būti pagrindinis ES tvaraus atsigavimo strategijos po COVID–19 pandemijos ramstis, todėl politikos įgyvendinimo suderinimas su įgūdžių augimu yra labai svarbus siekiant užtikrinti perspektyvią politiką siekiant teisingos visuomenės ir stabilios bei augančios ekonomikos;

19. pabrėžia, kad visuomenės dalyvavimo pastangų veiksmingumas priklauso ne tik nuo informacijos rinkimo iš visų visuomenės sektorių, bet ir nuo tinkamos informacijos apie jų indėlio poveikį pateikimo jiems. Tvariems sprendimams priimti reikalingas suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimas ne tik sistemų veikimo ir priežiūros, bet ir sprendimų priėmimo procese. Todėl siekiant skatinti elgsenos pokyčius nepakanka tik į vienakryptę komunikaciją orientuotų visuomenės dalyvavimo pastangų;

20. pasisako už tai, kad siekiant klimato tikslų būtų naudojama atsinaujinančioji energija. RK nuomone, branduolinė energija nėra tvari ateities technologija ir nesutinka su tuo, kad ji būtų dažniau naudojama;

21. primena, kad Europos vietos ir regionų valdžios institucijos priklauso turtingai ir įvairiai vyriausybinei ir demokratinėi ES struktūrai ir su jomis turėtų būti elgiamasi atitinkamai; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia, kad vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimas neturėtų būti laikomas įtrauktu į visuomenės dalyvavimą ir neturėtų apsiriboti tik tam tikromis užduotimis, bet veikiau vietos ir regionų valdžios institucijoms turėtų būti sudarytos sąlygos sistemingai prisidėti viso politikos rengimo ciklo metu, taip pat tikrinti ir peržiūrėti esamas teisėkūros institucijas; šiuo atžvilgiu primena, kad Paryžiaus susitarime pripažįstamas svarbus daugiapakopio valdymo vaidmuo klimato politikoje ir būtinybė bendradarbiauti su regionais ir miestais, taip pat primena, kad pagal Paryžiaus susitarimo 2 straipsnį pasirašančiosios šalys įsipareigojo viešuosius ir privačius finansinius srautus suderinti su susitarimo tikslais ir klimatui atspariu vystymusi. Remiantis Klimato teisės aktu esami ir naujai nustatyti ataskaitų teikimo ir tikrinimo procesai turėtų suteikti pagrindą ES ir nacionaliniu lygmeniu finansinius srautus plačiu mastu suderinti su Paryžiaus susitarimo tikslais;

22. primena apie dideles branduolinės energetikos problemas, susijusias su jos tvarumu (tiek žaliavų, tiek neišspręsto branduolinių atliekų klausimo požiūriu) ir todėl rekomenduoja, kad siekiant su klimatu susijusių tikslų, kaip numatyta SESV 194 straipsnyje, daugiausia būtų naudojama atsinaujinančioji energija, o ne didinamas branduolinės energijos naudojimas.

2020 m. liepos 2 d., Briuselis

*Europos regionų komiteto
pirmininkas*

Apostolos TZITZIKOSTAS
